

Innspill til veiledende innholdslistor

Status**Innsendt til Utdanningsdirektoratet****Innsendt og bekreftet av instansen via e-post****Innsendt av****Asgeir kabuba Kjeldstad****Innsendt dato****16. april 2026****På vegne av****Skolenes landsforbund****Målgruppe****Organisasjon (Privat)****Stilling****Forbundssekretær**

✓ Jeg bekrefter at denne uttalelsen er på vegne av hele oppgitte organisasjon.

1. Om utkast til veiledende innholdsliste til læreplan i musikk

Den veiledende innholdslisten til læreplanen i musikk gir eksempler på repertoar for utøving og repertoar for lytting, og dekker samtidig deler av læreplanen som handler om opplevelse og kulturforståelse. Repertoaret speiler ulike former for mangfold som inngår i fellesskapet i Norge, slik som sjangermangfold, historisk mangfold og kulturelt mangfold, og gir eksempler fra samiske og norske minoriteters musikkulturer.

Det er ikke utviklet innhold spesifikt til kjerneelementet å lage musikk. Den veiledende innholdslisten bør suppleres med repertoar fra lokale musikkulturer.

Veiledende innholdslistene er en ny form for støtte til lærerne og skolenes arbeid med læreplanene. De skal støtte skolenes arbeid med verdigrunnlaget, og bidra med felles referanserammer og økt innsikt i, blant annet felles historie, kulturarv og tradisjoner. Listene er veiledende, og frivillige å bruke.

Listene kan brukes av lærere når de planlegger og gjennomfører undervisning i fagene og som utgangspunkt for samtaler om hva som er relevant faglig innhold i opplæringen. De inneholder forslag til konkret innhold som temaer, praksiser, begreper, tekster og lignende, men er ikke en heldekkende liste over alt innhold som er aktuelt i faget.

Utkastet til innholdsliste dekker 1.–10. trinn, med egne innholdselementer for hvert hovedtrinn. Du finner spørsmål etter hvert hovedtrinn. Det er også noen overordnede spørsmål til slutt i utkastet.

Til hvert innholdselement følger det med en kort beskrivelse med noen eksempler på innhold som undervisningen kan ta utgangspunkt i. Det følger også en begrunnelse for hvorfor innholdselementet er valgt ut og hvilke kompetansemål innholdselementet er relatert til. Begrunnelsen knytter seg til tekstene i delen «Om faget» i læreplanen.

1.1. Innholdselementer for 1. og 2. trinn

Forslag til innholdselementer

Innholdselement	Beskrivelse
Sangleker	<p>Innholdselementet omfatter sangleker fra elevenes nære musikkultur og kulturarven. Undervisningen kan for eksempel ta utgangspunkt i:</p> <p><i>Sangleker til høytider</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Så går vi rundt om en enebærbusk (Gustava Kielland, mel: ukjent)• O jul med din glede (Gustava Kielland, mel: svensk folketone) <p><i>Sangleker basert på folkemusikktradisjon</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Hente, brenne, knuse, koke kaffien (se Lidele galen, Lidele god)• Du halling (se Folkepedia)• Per Sjuspring (se Folkepedia) <p><i>Andre sangleker fra folkelig kulturarv, inkludert bevegelsessanger</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Bro bro brille (trad.)• Ta den ring og la den vandre (trad., se Kulturarvskolen.no)

Forslag til innholdselementer

- Bjørnen sover (trad., se Trall, finnes på norsk, nordsamisk, kvensk, finsk, skoltesamisk)
- Hode, skulder, kne og tå (trad.)

Sanger

Innholdselementet inneholder sanger fra elevenes nære musikkultur og kulturarven. Undervisningen kan for eksempel ta utgangspunkt i:

Hverdagsritualer

- Kua mi, jeg takker deg (Peter Andreas Jensen)
- Trollmors vuggeviser (Margit Holmberg)
- Hurra for deg som fyller ditt år (Margrethe Munthe, mel: norsk folketone)

Høytider

- Ja, vi elsker (Bjørnstjerne Bjørnson, mel: Rikard Nordraak)
- Sámi álbmotbeaivvi lávlla (Samenes nasjonaldagsang)
- Santa Lucia fra *Jul i Svingen* (Odd Norstoga, Kjetil Indregard og Atle Knudsen, mel: Odd Norstoga)

Barnesanger og barneviser

- Hysj, kan du høre (Eivind Skeie, mel: Sigvald Tveit)
- Lille måltrost (Alf Prøysen, mel: Finn Ludt, se Trall)

Folkeviser og tradisjonsbaserte vokale uttrykk

- Alle ting har en ende (men ei pølse, den har to) (trad., se Folkepedia)
- Høyt på en gren (trad., se Trall)
- Blåmann, Blåmann bukken min (Aasmund Olavsson Vinje, mel: Anne Haavie)
- Kuule kuule/Hør hør (trad. kvensk, se Trall)
- Njåamele/Harens joik (Ole-Henrik Lifjell, se Trall)

Danser

Innholdselementet inneholder danser fra elevenes nære musikkultur og kulturarven. Undervisningen kan for eksempel ta utgangspunkt i:

- Polka på ring (se Folkepedia)
- Barnereinlender (se Folkepedia)
- BlimE

Begrunnelse

Innholdselementene gir elevene innsikt i den rike og mangfoldige barnemusikalske kulturarven i Norge. Gjennom å lære et repertoar av sangleker, sanger og danser gis elevene musikalske erfaringer, mulighet til å uttrykke seg kreativt og skapende og mulighet til å delta i ulike former for fellesskap og hverdagsritualer.

Forslag til innholdselementer

Kobling til kompetansemål etter 2. trinn

Mål for undervisningen er at eleven skal kunne

- utøve et repertoar av sangleker, sanger og danser hentet fra elevenes nære musikkultur og kulturarven

Forslag til innholdselement

Innholdselement

Beskrivelse

Musikkstykker og låter

Innholdselementet omfatter musikk som egner seg til aktiv, sansende lytting og deltakelse, og som kan inspirere til utforskning, lek og formidling av opplevelser, i tillegg til skapende og kreativt arbeid. Undervisningen kan for eksempel ta utgangspunkt i:

Klassisk musikk

- Sommervise (Agathe Backer Grøndahl)
- I Dovregubbens hall (Edvard Grieg)
- Dyrenes karneval (Camille Saint-Saëns)

Jazz

- Vepsen (Inger Hagerup, Eldbjørg Raknes)
- La Cucaracha (trad., framført av Louis Armstrong)

Folke- og tradisjonsmusikk

- Fanitullen (trad.)
- Eatnemen Vuelie (Frode Fjellheim)
- Rollota rollota (skogfinsk trad. vise framført av Sinikka Langeland og Ove Berg)

Begrunnelse

Innholdselementet gir elevene innsikt i den rike og mangfoldige kulturarven i Norge og elevene får mulighet til å oppleve felleskap gjennom å gjøre musikk sammen. Å lytte aktivt og sansende åpner for musikalske erfaringer, musikalsk utvikling og utvikling av faglig forståelse. Lytting i form av kroppslig, emosjonell og kognitiv deltakelse i musikk åpner for musikkglede, og kan inspirere til egen musikkbruk.

Kobling til kompetansemål etter 2. trinn

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- utforske og eksperimentere med puls, rytme, tempo, klang, melodi, dynamikk, harmoni og form i dans, med stemmen og i spill på instrumenter
- leke med musikkens grunnelementer gjennom lyd og stemme, lage mønstre og sette sammen mønstrene til enkle improvisasjoner og komposisjoner, også med digitale verktøy
- formidle opplevelser av ulike musikalske uttrykk gjennom samtale og kunstneriske uttrykksformer

Innholdslisten skal gi støtte til arbeidet med verdigrunnlaget i faget. Verdigrunnlaget fra overordnet del av læreplanverket er inkludert i læreplaner for fag, særlig i delen om Fagets relevans og sentrale verdier i Om faget, men også i andre deler av læreplanene.

Hvor enig er du i at innholdet i listen gir støtte til arbeidet med verdigrunnlaget i faget?

Ikke svart

Innholdslistene skal uttrykke og bidra med felles referanserammer. Felles referanserammer kan være både noe vi tar med oss fra tradisjoner og kulturer vi er en del av, og noe vi skaper sammen i nåtid for en felles framtid.

Hvor enig er du i at innholdet i listen kan bidra med felles referanserammer?

Ikke svart

Innholdslistene skal synliggjøre at fellesskapet utvikles kontinuerlig. Felles referanserammer er noe vi tar med oss fra tradisjoner og kulturer vi er en del av, og noe vi skaper sammen i nåtid for en felles framtid.

Hvor enig er du i at innholdet i listen har en god balanse mellom eldre og nyere repertoar?

Ikke svart

Listen skal ha et håndterbart omfang. Listen er ikke en uttømmende liste over alt innhold som kan være relevant innhold i opplæringen.

Hvor enig er du i at den samlede mengden innholdselementer knyttet til 1.–2. trinn har et omfang som er håndterbart å bruke for deg (lærer)?

Ikke svart

Innholdet på listen skal være tilpasset aldersgruppene i grunnskolen. Det er derfor laget egne innholdselementer for de trinnene det er angitt kompetansemål for.

Hvor enig er du i at innholdet på listen over er tilpasset 1.–2. trinn?

Ikke svart

Har du andre kommentarer til utkastet til veiledende innholdsliste til 1.–2. trinn?

Ikke svart

1.2. Innholdselementer for 3. og 4 trinn

Forslag til innholdselementer

Innholdselement

Beskrivelse

Sanger

Innholdselementet omfatter sanger fra ulike musikkulturer, inkludert musikkulturer i Norge, og egner seg for utøving, for eksempel i kor og som allsang.

Undervisningen kan for eksempel ta utgangspunkt i:

Ritualer og høytider

- Julekveldsvisa (Alf Prøysen, mel: Arnljot Høyland)
- Holly Jolly Christmas (Johnny Marks)
- Mellom bakkar og berg (Ivar Aasen, mel: L. M. Lindemann)
- Til Dovre faller (Johanne Holmedahl)
- Sámi soga lávlla (Samefolkets sang) (Isak Saba)

Barnesanger og –viser, inkludert repertoar med humor

- Grønnsakspisevise (Thorbjørn Egner, mel: Christian Hartmann)
- Hvis dine ører henger ned (Øystein Sunde)
- Grevling i taket (Øystein Dolmen og Gustav Lorentzen, "Knutsen og Ludvigsen")

Folkemusikk- og tradisjonsbaserte sanger og vokale uttrykk fra ulike musikkulturer

- Det var reven og rotta og grisen (trad., se Trall, finnes på norsk og arabisk)
- Kråkevisa (trad.)
- Deanu majja (joik med musikk)
- Romano Raklo (trad. romani, se minstemme.no)
- Kubjølla
- Shosholoza (trad., Sør-Afrika)
- Teri meri [Din og min (Ann Shanthya Thevanathan, Ole Hamre og Kato Ådland, trad. hindi, se Trall)
- Wadada ku qul qul [Ryk og reis] (trad. somali, se Trall)
- Gracias a la Vida, Violetta Parra (trad., Chile, se sangboken Sikia)
- Vem kan segla (svensk trad., se Trall, finnes på svensk og arabisk)

Pop, rock og hip hop

- Spor i snøen (Jonas Benyoub)

Forslag til innholdselementer

- Langt å gå (Klovner i kamp)
- Mamma Mia (Abba)
- Selmas sang (fra Snøfall, Eva Weel Skram)

Danser

Innholdselementet omfatter danser fra ulike musikkulturer, inkludert samisk musikkultur.

Undervisningen kan for eksempel ta utgangspunkt i:

- Barnereinlender (se Folkepedia)
- Færøysteg
- Line dance
- Hokey Cokey/Buggi-buggi

Begrunnelse

Å synge og å danse er sentrale måter å leve i og ta del i kulturen på, og musikkulturer har forskjellige sang- og dansetradisjoner og ulike estetiske uttrykk. Gjennom å lære å synge og danse et repertoar fra ulike musikkulturer, inkludert samisk musikkultur og nasjonale minoriteters musikkulturer, får elevene kjennskap til et mangfold av kunstneriske og kulturelle uttrykk, som åpner dører til større fellesskap. Gjennom felles utøvelse legger innholdselementene til rette for musikkglede, mestringsfølelse og følelse av tilhørighet, og elevene får mulighet til å erfare at egen stemme betyr noe i fellesskapet.

Kobling til kompetansemål etter 4. trinn

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- utøve og utforske et repertoar av sanger og danser fra ulike musikkulturer, inkludert samisk musikkultur

Forslag til innholdselement

Innholdselement

Beskrivelse

Musikk i sosiale sammenhenger

Musikk brukes i sosiale sammenhenger, i glede og sorg, og bidrar til fellesskap. Musikk skaper stemning og ramme for hverdagsritualer, bryllup, begravelser, bursdager, nasjonaldager og idrettsarrangement, og musikk brukes som trøst og for å minnes. Undervisningen kan for eksempel ta utgangspunkt i sanger og danser elevene utøver nevnt ovenfor, og i tillegg:

Sanger (som også kan utøves)

- Ja, vi elsker (Bjørnstjerne Bjørnson, mel: Rikard Nordraak)/Vuoi mii ráhkistit dan eatnan, oversatt av Kristian Nissen)
- Bamsens fødselsdag, (tekst og mel: Thorbjørn Egner)
- Deilig er jorden (Bernhard Severin Ingemann, mel: fra tysk folketone/Hávski lea eanan, oversatt av Konrad Nielsen)
- Romjulsdrøm (Alf Prøysen, mel: Thoralf Borg)
- Alt for Norge (tekst og mel: Ivar Dyrhaug og Torstein Flakne, framført av Drillos og Jørn Lande)

Forslag til innholdselement

Musikkstykker som brukes i bryllup, begravelse og feiring av nasjonaldag

- Purpose (Richard Nordraak)
- Bruremarsj fra Lødingen (trad., nedtegnet av Daniel Vidving Pedersen Hægstad)
- Eg ser (Bjørn Eidsvåg)
- Pavane pour une infante défunte (Maurice Ravel)
- Valdresmarsj (Johannes Hansen, framført av H. M. Kongens Gardes musikkorps)

Begrunnelse

Innsikt i musikkbruk i sosiale sammenhenger gir elevene mulighet til å delta i samfunnet, og til å forstå seg selv og andre i en større sammenheng. Gjennom å lytte aktivt og sansende, erfare og samtale om musikalske uttrykk koplek til sosiale sammenhenger, vil elevene få mulighet til å oppleve og forstå hvordan musikk kan gi mening og være en berikelse. Innholdselementet gir elevene kulturell kompetanse i form av innsikt i og forståelse av hvordan musikk er bygget opp, musikalske virkemidler og hvordan musikken er forankret i og har betydning i kulturen den springer ut av.

Kobling til kompetansemål etter 4. trinn

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- samtale om og reflektere over hvordan musikk skaper mening når den brukes i ulike sosiale sammenhenger

Innholdslisten skal gi støtte til arbeidet med verdigrunnet i faget. Verdigrunnet fra overordnet del av læreplanverket er inkludert i læreplaner for fag, særlig i delen om Fagets relevans og sentrale verdier i Om faget, men også i andre deler av læreplanene.

Hvor enig er du i at innholdet i listen gir støtte til arbeidet med verdigrunnet i faget?

Ikke svart

Innholdslistene skal uttrykke og bidra med felles referanserammer. Felles referanserammer kan være både noe vi tar med oss fra tradisjoner og kulturer vi er en del av, og noe vi skaper sammen i nåtid for en felles framtid.

Hvor enig er du i at innholdet i listen kan bidra med felles referanserammer?

Ikke svart

Innholdslister skal synliggjøre at fellesskapet utvikles kontinuerlig. Felles referanserammer er noe vi tar med oss fra tradisjoner og kulturer vi er en del av, og noe vi skaper sammen i nåtid for en felles fremtid.

Hvor enig er du i at innhold i listen har en god balanse mellom eldre og nyere repertoar?

Ikke svart

Listen skal ha et håndterbart omfang. Listen er ikke en uttømmende liste over alt innhold som kan være relevant innhold i opplæringen.

Hvor enig er du i at den samlede mengden innholdselementer knyttet til 3.–4. trinn har et omfang som er håndterbart å bruke for deg (lærer)?

Ikke svart

Innholdet på listen skal være tilpasset aldersgruppene i grunnskolen. Det er derfor laget egne innholdselementer for de trinnene det er angitt kompetansemål for.

Hvor enig er du i at innholdet på listen over er tilpasset 3.–4. trinn?

Ikke svart

Har du andre kommentarer til utkastet til veiledende innholdsliste til 3.-4. trinn?

Ikke svart

1.3. Innholdselementer for 5., 6. og 7. trinn

Forslag til innholdselementer

Innholdselement

Beskrivelse

Musikkstykker og låter

Innholdselementet omfatter musikkstykker og låter fra ulike sjangre som egner seg til samspill. Samspill og felles musikkskapning er en måte å delta i, erfare og utvikle forståelse for musikk og musikalske fellesskap. Undervisningen kan for eksempel ta utgangspunkt i:

Klassisk

- Ode til gleden (Beethoven)
- Gjendines bådnåt (Grieg)

Forslag til innholdselementer

Blues, pop og rock

- Sweet home Chicago (Robert Johnson)
- We will rock you (Queen)
- Let it be (The Beatles)
- Don't kill my vibe (Sigrid)

Annen vokalbasert musikk med røtter i folke- og tradisjonsmusikk

- Såg du nokke tel kjerringa mi (trad.)
- Maze (Joik)
- Oye Como Va (Tito Puente/Santana)
- En sang om frihet (Christodoulou, Theodorakis)
- Everybody loves saturday night (trad. fra Sierra Leone, fra Verden i sang)

Sanger og andre vokale uttrykk

Innholdselementet omfatter eldre og nyere sanger og andre vokale uttrykk fra mangfoldige tradisjoner som egner seg til utøving, for eksempel i kor og som allsang. Undervisningen kan for eksempel ta utgangspunkt i:

Ritualer og høytider

- Fedrelandssalmen (Weyse, Blix)
- Den fyrste song eg høyra fekk (Per Sivle, Lars Søråas)
- Nordnorsk julesalme
- Norge i rødt, hvitt og blått (Larsen, Bø)
- Sami eatnan duoddarat (den samiske nasjonaljoiken, Valkeapää)

Folke- og tradisjonsmusikk

- Eg veit i himmelrik ei borg (trad.)
- Eg tente meg så lenge hjå ein telebondemann (trad.)
- Bele Mama (trad fra Vest-Afrika, fra Verden i sang)
- Dâsti (fra Pakistan, fra Verden i sang)

Viser, pop og rock

- Sommerfuggel i vinterland (Halfdan Sivertsen)
- Gabriellas sång (Py Bäckman, Stefan Nilsson)
- Imagine (Lennon)

Dans

Innholdselementet omfatter danser fra et mangfold av tradisjoner som egner seg til utøving.

Undervisningen kan for eksempel ta utgangspunkt i:

- Dobbeltreinlender (se Folkepedia)
- Ril
- Tretur
- Sydis
- Swing

Forslag til innholdselementer

Begrunnelse

Innholdselementene gir elevene innsikt i den rike og mangfoldige musikkulturen i Norge. Gjennom å lære å utøve et mangfold av musikkstykker, låter, sanger, andre vokale uttrykk og danser blir elevene gitt mulighet til å delta i levende musikkulturer, og de erfarer og får kjennskap til musikalske, vokale og kroppslige uttrykk fra andre kulturer og eldre tider.

Kobling til kompetansemål etter 7. trinn

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- utøve et repertoar av musikk, sang, andre vokale uttrykk og dans fra samtiden og historien

Forslag til innholdselement

Innholdselement

Beskrivelse

Musikk og musikalsk utvikling

Å arbeide med musikk og musikalsk utvikling handler om å legge merke til, sette ord på og reflektere over personlige opplevelser og å utvikle faglig forståelse av musikalsk utvikling i historisk sammenheng, i og på tvers av sjangre.

Undervisningen kan for eksempel ta utgangspunkt i musikkstykker, låter, sanger, andre vokale uttrykk og danser elevene utøver, og i tillegg:

- Klassiske musikkstykker som eksemplifiserer forholdet mellom nåtid og fortid, av for eksempel Ludvig van Beethoven, Edvard Grieg, Igor Stravinsky, Pauline Hall eller Cecilie Ore.
- Artister som Jan Garbarek, A-Ha, Odd Nordstoga, Karpe eller Ella Marie, og hvordan deres musikk på ulike måter viser hvordan deres musikk forholder seg til fortidens musikalske uttrykk
- Sampling i hip hop og samisk musikk som eksempler på hvordan dagens musikk forholder seg til tidligere musikk

Begrunnelse

Ved å arbeide med musikk, musikalsk utvikling og historiske hendelser vil elevene få innsikt i hvordan de selv forholder seg til musikk, og også utvikle innsikt i hvordan musikk blir til, oppleves og forstås i en historisk sammenheng hvor nåtid påvirkes av fortid.

Kobling til kompetansemål etter 7. trinn

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- utforske og drøfte hvordan musikk fra fortiden påvirker dagens musikk
- utforske og formidle musikalske opplevelser og erfaringer

Forslag til innholdselement

Innholdselement	Beskrivelse
Musikk og identitet	<p>Innholdselementet musikk og identitet handler om å utvikle forståelse for hvordan musikk henger sammen med personers, grupper og kulturers identiteter, og omfatter blant annet hvordan kjønn og kjønnsroller uttrykkes gjennom musikk, blant annet i audiovisuelle medier og ved hjelp av ulike markører.</p> <p>Undervisningen kan for eksempel ta utgangspunkt i musikkstykker, låter, sanger, andre vokale uttrykk og danser som elevene utøver, og i tillegg:</p> <ul style="list-style-type: none">• Nasjonalromantikken som eksempel på identitetsutvikling• Artister som Alf Prøysen, Kari Bremnes, Mari Boine eller deLillos• Urfolksidentitet gjennom eksempler som Altaaksjonen og Fosen og Ulvejoiken• Eksempler på musikk som uttrykker nasjonale minoriteters identiteter, som Fant-Sonja (Veronica Akselsen, Elias Akselsen) og Rollota Rollota (Sinikka Langeland, Ove Berg)• Kjønnsstereotyper i ulike musikalske sjangre, ensembletyper og musikkvideoer• Eksempler som viser ulike muligheter og forventninger til ulike kjønn, for eksempel Agathe Backer Grøndahl, Clara Schumann, Aretha Franklin, Billy Holiday, Johnny Cash, Freddy Mercury, Eminem, Pitbull, Flo Rida, R-Kelley, Queen Latifah, Justin Bieber, Taylor Swift og Miley Cyrus, i tillegg til lokale, tidsaktuelle eksempler fra elevenes interessefelt.

Begrunnelse

Å arbeide med temaet musikk og identitet gir elevene innsikt i hvordan musikk kan være en viktig del av individers og kulturers identiteter. Musikk brukes både til å finne ut hvem vi er, hvor vi hører til og hva som er viktig for oss, og forståelse for egne og andres kulturer er en viktig demokratisk verdi. Gjennom å erfare og reflektere over kjønn og kjønnsroller i musikk utvikler elevene kritisk tenkning om stereotyper og diskriminering på grunnlag av kjønn.

Kobling til kompetansemål etter 7. trinn

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- undersøke hvordan kjønn, kjønnsroller og seksualitet fremstilles i musikk og dans i det offentlige rom, og skape uttrykk som utfordrer stereotyper
- reflektere over hvordan musikk kan spille ulike roller for utvikling av individer og grupper identitet

Innholdslisten skal gi støtte til arbeidet med verdigrunnlaget i faget. Verdigrunnlaget fra overordnet del av læreplanverket er inkludert i læreplaner for fag, særlig i delen om Fagets relevans og sentrale verdier i Om faget, men også i andre deler av læreplanene.

Hvor enig er du i at innholdet i listen gir støtte til arbeidet med verdigrunnlaget i faget?

Ikke svart

Innholdslistene skal uttrykke og bidra med felles referanserammer. Felles referanserammer kan være både noe vi tar med oss fra tradisjoner og kulturer vi er en del av, og noe vi skaper sammen i nåtid for en felles framtid.

Hvor enig er du i at innholdet i listen kan bidra med felles referanserammer?

Ikke svart

Innholdslistene skal synliggjøre at fellesskapet utvikles kontinuerlig. Felles referanserammer er noe vi tar med oss fra tradisjoner og kulturer vi er en del av, og noe vi skaper sammen i nåtid for en felles framtid.

Hvor enig er du i at innholdet i listen har en god balanse mellom eldre og nyere repertoar?

Ikke svart

Listen skal ha et håndterbart omfang. Listen er ikke en uttømmende liste over alt innhold som kan være relevant innhold i opplæringen.

Hvor enig er du i at den samlede mengden innholdselementer knyttet til 5.-7. trinn har et omfang som er håndterbart å bruke for deg (lærer)?

Ikke svart

Innholdet på listen skal være tilpasset aldersgruppene i grunnskolen. Det er derfor laget egne innholdselementer for de trinnene det er angitt kompetansemål for.

Hvor enig er du i at innholdet på listen over er tilpasset 5.-7. trinn?

Ikke svart

Har du andre kommentarer til utkastet til veiledende innholdsliste til 5.-7. trinn?

Ikke svart

1.4. Innholdselementer for 8., 9. og 10. trinn

Forslag til innholdselementer

Innholdselement	Beskrivelse
-----------------	-------------

Forslag til innholdselementer

Musikkstykker og låter

Innholdselementet omfatter musikkstykker og låter fra ulike sjangre som egner seg til samspill. Samspill og felles musikkskaping er en måte å delta i, erfare og utvikle forståelse for musikk og musikalske fellesskap. Undervisningen kan for eksempel ta utgangspunkt i:

Instrumental

- Reodors ballade (Bent Fabricius-Bjerre)

Vokalbasert musikk på norsk

- Riv i hjertet (Sondre Justad)
- Ghettoparasitt (Hkeem, Maria Mena)
- Lys og varme (Åge Alexandersen)
- Langt å gå (Klovner i kamp)
- Fire hjul på et slott (Mikael Lien)

Vokalbasert musikk på samisk

- Dálkkiid čađa (Piera Eira & Máijá)

Vokalbasert musikk på engelsk

- Another brick in the wall (Pink Floyd)
- Zombie (The Cranberries)
- Blinding lights (Weeknd)
- Birds of a feather (Billie Eilish)

Sanger og andre vokale uttrykk

Innholdselementet omfatter et variert repertoar sanger og andre vokale uttrykk som egner seg til utøving, for eksempel i kor og som allsang. Undervisningen kan for eksempel ta utgangspunkt i:

På norsk

- Danse mi vise, gråte min sang (Skjæraasen, Goksøyr)
- Lett å være rebell (Karpe)
- Trø sti (Stine Bogsveen)

På samisk

- Alla Hearra (Mari Boine)
- Golle Máze (joik)

På engelsk

- We shall overcome (trad.)
- The times they are a-changing (Bob Dylan)
- I wish I knew how it feels to be free (Nina Simone)
- Unsongs (Moddi)

Dans

Innholdselementet omfatter et variert repertoar av danser som egner seg til utøving, og til utforskning av hvordan kropp, bevegelse og rytme brukes i kulturelle og sosiale sammenhenger.

Forslag til innholdselementer

Undervisningen kan for eksempel ta utgangspunkt i:

- Swing
- Hip hop
- Seksmannsril
- Polonese

Begrunnelse

Innholdselementene gir elevene innsikt i den rike og mangfoldige sang-, musikk- og dansekulturen i Norge. Gjennom å lære å utøve et mangfold av musikkstykker, låter, sanger, andre vokale uttrykk og danser blir elevene gitt mulighet til å delta i levende musikkulturer, og de erfarer og får kjennskap til musikalske, vokale og kroppslige uttrykk fra flere kulturer

Kobling til kompetansemål etter 10. trinn

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- utøve et variert repertoar av musikk, sang, andre vokale uttrykk og dans

Forslag til innholdselement

Innholdselement

Beskrivelse

Bevaring og fornying av musikalske tradisjoner

Innholdselementet viser hvordan musikalske tradisjoner inneholder både en plattform å stå på og artister som utfordrer og utvikler denne plattformen. Gjennom å se nærmere på artister og komponister som har bidratt til endring eller bevaring av musikalske uttrykk, får elevene en forståelse av hvordan musikalsk utvikling foregår.

Undervisningen kan for eksempel ta utgangspunkt i musikken og dansen elevene utøver, og i tillegg komponister og artister som:

Klassisk musikk

- Johann Sebastian Bach
- Wolfgang Amadeus Mozart
- Arnold Schönberg

Jazz

- Miles Davis
- Aretha Franklin

Samisk musikk

- Mari Boine
- Nils Aslak Valkeapää

Norsk folkemusikk

- Ingebjørg Bratland
- Valkyrien Allstars

Forslag til innholdselement

Popmusikk, hip hop, svartmetall

- A-Ha
- Aurora
- Tungtvann
- Dimmu Borgir

Begrunnelse

Å arbeide med musikalske tradisjoner kan gjennom eksemplene gi verdifull innsikt i verdien av både å bevare det tradisjonelle og å utvikle nye praksiser og kulturuttrykk. Det gir også verdifull innsikt i hvordan musikkhistorien har utviklet seg og om forholdet mellom kulturarv og mangfold og nye impulser.

Kobling til kompetansemål etter 10. trinn

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- reflektere over hvordan musikalske tradisjoner, inkludert samiske musikktradisjoner, bevares og fornyes

Forslag til innholdselement

Innholdselement

Beskrivelse

Musikk og samfunn

Innholdselementet musikk og samfunn handler om å utvikle forståelse for musikkens betydning i samfunnet, som fellesskap, uttrykksmiddel, samfunnskritikk, og som middel til inkludering og ekskludering.

Undervisningen kan for eksempel ta utgangspunkt i:

- Komponister og artister som Beethoven, Shostakovitsj, Messiaen, Bob Marley, Joni Mitchell, Nina Simone, Bob Dylan eller Tupac.
- Musikalske ungdomskulturer og ungdomsidentiteter som rock, punk, rap og hip hop fra 1950-tallet og framover
- Gelem, gelem av Žarko Jovanović, regnes av mange som den romske nasjonalsangen (se Rom og musikk på minstemme.no)
- Sanger brukt til minnemarkering etter 22. juli som Mitt lille land, Til ungdommen, Barn av regnbuen og Påfugl
- Fortunate son (Creedence Clearwater Revival, protest mot krigen i Vietnam)
- Krigsseilerrekviem (Morten Christophersen, om virkningen krig kan ha på enkeltmennesker og samfunn, og viktigheten av å arbeide for fred)

Begrunnelse

Innholdselementet musikk og samfunn gir elevene innsikt i musikkens betydning og funksjon i samfunnet. Musikk brukes til å finne ut hvem vi er, hvor vi hører til og hva som er viktig for oss, både for individer, grupper og i samfunnet i et større perspektiv. Gjennom å reflektere over egne og andres verdier, ytringer, ytringsfrihet og etiske dilemmaer i og gjennom musikk utvikler elevene evne til kritisk tenkning og får mulighet til å reflektere over betydningen av demokratiske verdier.

Forslag til innholdselement

Kobling til kompetansemål etter 10. trinn

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- utforske og reflektere over hvordan musikk, sang og dans som estetiske uttrykk er påvirket av og uttrykk for historiske og samfunnsmessige forhold, og skape musikalske uttrykk som tar opp utfordringer i samtiden
- utforske og drøfte musikkens og dansens betydning i samfunnet og etiske problemstillinger knyttet til musikalske ytringer og musikkulturer

Innholdslisten skal gi støtte til arbeidet med verdigrunnlaget i faget. Verdigrunnlaget fra overordnet del av læreplanverket er inkludert i læreplaner for fag, særlig i delen om Fagets relevans og sentrale verdier i Om faget, men også i andre deler av læreplanene.

Hvor enig er du i at innholdet i listen gir støtte til arbeidet med verdigrunnlaget i faget?

Ikke svart

Innholdslistene skal uttrykke og bidra med felles referanserammer. Felles referanserammer kan være både noe vi tar med oss fra tradisjoner og kulturer vi er en del av, og noe vi skaper sammen i nåtid for en felles framtid.

Hvor enig er du i at innholdet i listen kan bidra med felles referanserammer?

Ikke svart

Innholdslistene skal synliggjøre at fellesskapet utvikles kontinuerlig. Felles referanserammer er noe vi tar med oss fra tradisjoner og kulturer vi er en del av, og noe vi skaper sammen i nåtid for en felles framtid.

Hvor enig er du i at innholdet i listen har en god balanse mellom eldre og nyere repertoar?

Ikke svart

Listen skal ha et håndterbart omfang. Listen er ikke en uttømmende liste over alt innhold som kan være relevant innhold i opplæringen.

Hvor enig er du i at den samlede mengden innholdselementer knyttet til 8.–10. trinn har et omfang som er håndterbart å bruke for deg (lærer)?

Ikke svart

Innholdet på listen skal være tilpasset aldersgruppene i grunnskolen. Det er derfor laget egne innholdselementer for de trinnene det er angitt kompetansemål for.

Hvor enig er du i at innholdet på listen over er tilpasset 8.–10. trinn?

Ikke svart

Har du andre kommentarer til utkastet til veiledende innholdsliste til 8.–10. trinn?

Ikke svart

1.5. Oppsummerende spørsmål

I hvilken grad er du enig i at veiledende innholdsliste er til god hjelp og støtte for lærere i arbeidet med læreplanene?

Ikke svart

Hvor enig er du i at innholdet som er valgt ut er i tråd med læreplanen i faget?

Ikke svart

Tenker du at det vil være nyttig at det utvikles veiledende innholdsliste til flere fag?

Ikke svart

+ Generelt positiv

Generell kommentar

Skolenes landsforbund er positive til tiltak som kan støtte lærere i arbeidet med læreplanene. Veiledende innholdslistene kan bidra med eksempler på faglig innhold, gi inspirasjon og fungere som et utgangspunkt for planlegging og profesjonsfaglige samtaler. For enkelte lærere, særlig nyutdannede, kan slike lister oppleves som en nyttig støtte i møte med et omfattende og til dels krevende læreplanverk.

Samtidig vil vi understreke at slike lister ikke må forstås som et svar på de mer grunnleggende utfordringene knyttet til læreplanene. Veiledende innholdslistene kan gjøre det lettere å få tak på hva undervisningen kan inneholde, og dermed bidra til økt konkretisering av et læreplanverk som mange opplever som abstrakt.

Vi vil samtidig peke på at utfordringen i læreplanverket ikke bare handler om abstraksjonsnivå, men om tydeligheten i hvilket kunnskapsinnhold alle elever skal få tilgang til.

Når innholdet i stor grad overlates til lokal fortolkning, øker risikoen for at elevers faktiske læringsutbytte blir ulikt og sosialt skjevfordelt.

For Skolenes landsforbund er dette et grunnleggende spørsmål om fellesskolen: Skolen skal ikke bare utvikle kompetanser, men sikre at alle elever får del i et felles kunnskapsgrunnlag.

Likevel ligger en sentral utfordring i læreplanene ikke bare i hva elevene skal arbeide med, men hvordan stoffet skal arbeides med. Kompetansemålene legger i mange tilfeller opp til et høyt nivå av refleksjon, analyse og metakognisjon. Dette stiller store krav både til elever og lærere, og påvirker hvordan undervisningen må planlegges og gjennomføres. Utfordringen er ikke ambisjonsnivået i seg selv, men at kravene til refleksjon og analyse ofte ikke er tilstrekkelig forankret i et tydelig og felles kunnskapsgrunnlag.

Denne utfordringen adresseres i liten grad av veiledende innholdslistene. Selv om listene kan tydeliggjøre mulig innhold, endrer de ikke det faglige og kognitive nivået som ligger i kompetansemålene. Lærerne vil derfor fortsatt måtte balansere konkrete undervisningsopplegg opp mot kompetansemål som i stor grad forutsetter avansert refleksjon.

Dette kan bidra til å trekke undervisningen i en ensidig teoretisk retning, der bestemte former for akademisk kompetanse får forrang.

For Skolenes landsforbund er det avgjørende at skolen også gir rom for praktisk arbeid, som likeverdig måte å tilegne seg kunnskap på.

Vi vil også understreke at lærernes arbeidssituasjon må tas på alvor i denne sammenhengen. De nye læreplanene er omfattende og krever betydelig tid til tolkning, planlegging og profesjonsfaglige avveininger. I så måte kan veiledende innholdslistene bidra positivt ved å gjøre deler av læreplanverket mer tilgjengelig og konkret.

Samtidig er dette ikke bare et spørsmål om støtteverktøy, men om rammevilkår og politiske prioriteringer.

Et læreplanverk som forutsetter høy grad av lokalt tolkningsarbeid og didaktisk utvikling, må følges av tilstrekkelige ressurser og tid.

Samtidig løser de i begrenset grad de mer grunnleggende utfordringene som ligger i det nevnte kompleksiteten i abstraksjons- og refleksjonsnivå. Behovet for tid til å tolke, omsette og tilpasse kompetansemålene til konkret undervisning vil derfor fortsatt være stort.

Skolenes landsforbund vil ikke gå inn i en detaljert vurdering av det konkrete innholdet i de veiledende innholdslistene. På et overordnet nivå vil vi likevel understreke betydningen av at det legges til rette for lokale tilpasninger. Relevansen av innhold i undervisningen vil variere med elevgrunnlag, lokale tradisjoner og lærernes kompetanse, og det er derfor avgjørende at lærerne og profesjonsfellesskapet har handlingsrom til å gjøre faglige og didaktiske valg som er tilpasset egen kontekst.

Samtidig må dette handlingsrommet forstås som et profesjonelt og kollektivt handlingsrom, der læreres skjønn utvikles og forankres i profesjonsfellesskapet.

Veiledende innholdslistor kan gi retning, men de kan ikke erstatte lærerens profesjonelle skjønn. Det er fortsatt læreren som må gjøre de didaktiske valgene, tilpasse undervisningen til elevgruppen og skape sammenheng i opplæringen. Det er derfor avgjørende at slike lister tydelig kommuniseres som nettopp veiledende, og ikke utvikler seg til å bli normerende for praksis.

Avslutningsvis vil vi understreke at gode læreplaner og støttedokumenter alene ikke skaper god undervisning. Det er lærerne som gjør det, og de trenger først og fremst tid, tillit og gode rammevilkår.

En sterk fellesskole forutsetter samtidig både tydelig kunnskapsinnhold, sterke profesjonsfellesskap og rammevilkår som gjør det mulig å realisere dette i praksis.

Det er en forutsetning for at alle elever får reell tilgang til kunnskapen de har krav på.